

AKCIÓTERV AZ FD VISSZASZORÍTÁSÁRA 2026

Agrárminisztérium, Nébih, FD munkacsoport anyagai alapján

Készítette: Molnár Ákos

Szőlészeti szekció elnök

HNT

Budapest, 2026. május

TARTALOM

- 01 Bevezetés és helyzetkép**
Az FD aktuális helyzete Magyarországon
- 02 1. Pillér: Intenzív felderítés**
Szemlecsoportok, drónok, laboratórium, térinformatika
- 03 2. Pillér: Integrált növényvédelmi intézkedések**
Védekezés, felhívások, vektormonitoring
- 04 3. Pillér: Szaporítóanyag-ellenőrzés**
Megelőzés és minőségbiztosítás
- 05 4. Pillér: Fertőzött tőkék eltávolítása**
Gyors felszámolás és protokoll
- 06 5. Pillér: Nem rendeltetésszerűen művelt ültetvények**
Elhanyagolt területek kezelése
- 07 Kártalanítás, támogatáspolitiká**
Kompenzáció és pénzügyi eszközök

BIZTOS TUDÁS

flavescence dorée * *S. titanus* = BAJ



BEVEZETÉS ÉS HELYZETKÉP

Mi az FD?

A szőlő aranyszínű sárgaság kórokozója (grapevine flavescence dorée fitoplazma) a szőlő egyik legveszélyesebb zárlati károsítója. A betegség emberre és állatra ártalmatlan, a szőlőnövényre viszont végzetes.

Ismert gyógymód nincs

A védekezés és a betegség terjedésének lassítása a vektort terjesztő amerikai szőlőkabóca elleni fellépés útján lehetséges.

Legsúlyosabb területek

Zala vármegye

(Zalai borvidék – teljes terület fertőzött)

Balaton borrhéjő

Badacsonyi, Balatonboglári,
Balaton-felvidéki, Somlói,
Balatonfüred-Csupaki borvidékek

18/19

vármegye
érintett

21/22

borvidék
érintett

3,8 Mrd

Ft kormányzati
forrás 2025-ben

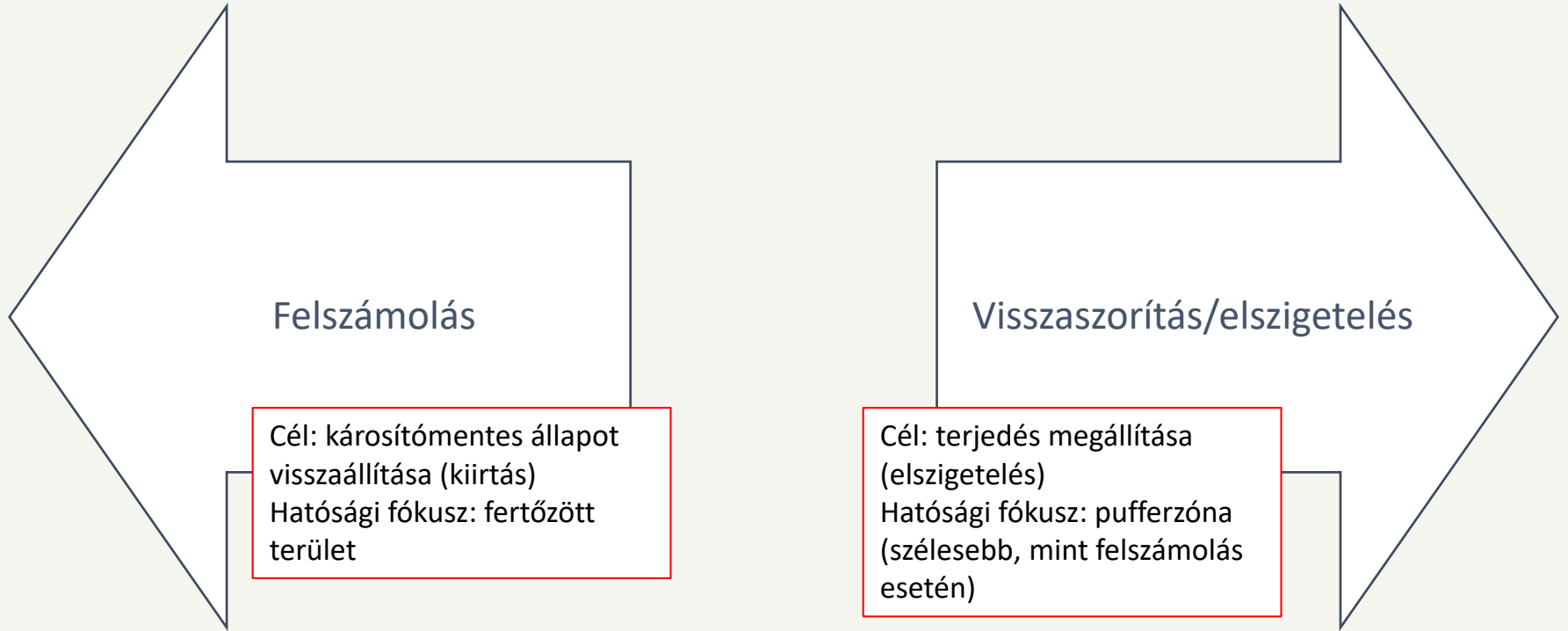
~300 000

tőke
megsemmisítése

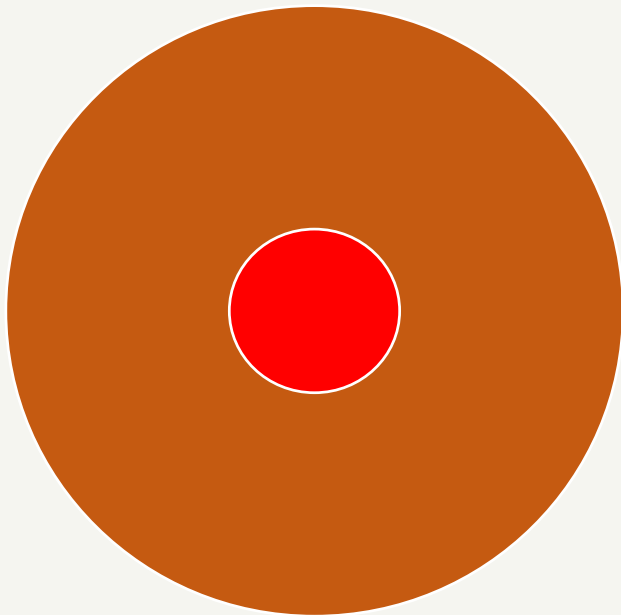
BEVEZETÉS ÉS HELYZETKÉP

Borrégió	Fertőzött-területeken-lévő- szőlőültetvények-aránya	Körülhatárolt-területeken-lévő- szőlőültetvények-aránya
Balaton	61%	94%
Duna	8%	28%
Felső-Magyarország	6%	40%
Felső-Pannon	29%	72%
Pannon	9%	28%
Tokaj	6%	41%
ÖSSZESEN	17%	45%

Járványkezelési alapelvek



Körülhatárolt terület



FERTŐZÖTT TERÜLET

Fertőzött tőke + 1 km sugarú kör

PUFFERZÓNA

további + 3 km sugarú kör

Körülhatárolt terület

AZ AKCIÓTERV 5 PILLÉRE Működő Példák Alapján

1



**Intenzív
felderítés**

Szemlecsoportok, drónok,
laboratórium, térinformatika,
lakosság bevonása

2



**Integrált
növényvédelmi
intézkedések**

Védekezés, felhívások,
vektormonitoring,
eszközbiztosítás

3



**Szaporító-
anyag-
ellenőrzés**

Megelőzés, minőség-
biztosítás, módszertan,
fajtaérzékenység

4



**Fertőzött
tőkék gyors
eltávolítása**

Protokoll, kivágási
kötelezettség,
kártalanítás

5



**Nem rendelt.
művelt ültet-
vények felsz.**

Elhanyagolt területek
azonosítása és
felszámolása

Szemlecsoportok és drónos felderítés

1.1 Szemlecsoportok

Szervező: Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (HNT)

Cél: Teljes szőlőterület évi egyszeri lejárása

Időszak: július közepe – augusztus vége (6-7 hét)

Vezetés: Vármegyei növényvédelmi felügyelő +(?)

Határidő: 2026. június 15.

1.2 Drónok és mesterséges intelligencia

AI finomítása:

Az őszi és nyári tünetek eltérnek – az országos drónos felderítés 2026-ban is folytatódik

Nyári fotókkal bővül a tanulási adathalmaz, pontosabbá válik az AI által a fertőzött tőkék beazonosítása

Prioritás: Olyan területek, ahol nem lesz szemlecsoportos felderítés

Határidő: 2026. november 1.

Felelős: Nébih

Laboratórium és térinformatika



1.3 Laboratórium-kapacitásbővítés

1. lépcső: 39 millió Ft

PCR és mintaelőkészítő műszer beszerzés
3 helyszínen (referencia, Velence, Pécs)

2. lépcső: 273,9 millió Ft

3 db mobil laboratórium autó
LUMP műszer: negatív eredmény 1 óra alatt

Üzemeltetés: évi 80,8 millió Ft

(31M Ft dologi + 49,7M Ft személyi / 5 fő)

Eredmény: 7 párhuzamos vizsgálati helyszín



1.4 Térinformatikai rendszer

Belső funkcionális felület:

Vizsgálati eredmények feltöltése,
minták adatai, hatósági mintavétel

Publikus felület (nébih.hu/FD):

Igazoltan fertőzött tőkéek, területek,
puffer zónák, légi felderítéssel érintett
területek megjelenítése

Funkciók:

Időbeállítás (kezdő/záró dátum),
külön kezelhető információk fedvények

Határidő: 2026. július 1.

A lakosság bevonása

Minden fertőzött szőlőtőke veszélyt jelent. A hatékony védekezés érdekében a szőlőtermelő társadalom tagjain túlmenően a lakosság bevonása is szükséges.

Tematikus aloldal

Nébih felületén
szőlő FD info
HNT tematikus oldal

Prezentáció

Alap információkra
fókuszáló bemutató

Szórólap & grafika

Célcsoport-
specifikus anyagok

Közösségi média

Céltott hirdetések
és újsághirdetések

Edukáció

Tanóra keretében feldolgozható anyag
felső tagozatos és középiskolás célcsoport
számára

DM levelek

Évente többször önkormányzatok
és borászatok számára

Szórólapterjesztés

Online formában MCS tagszervezetek
közreműködésével (növényorvosi kamara,
falugazdász hálózat, MÁK, Borkatedra)

Védekezés és integrált növényvédelem

2.1 Védekezés elrendelése

Kötelező, országos növényvédelmi védekezés elrendelése minden szőlőterületre **AKG+ AÖP már kötelező**

Elektronikus permetezési napló: 48 órán belüli rögzítés kötelezővé válik

Határidő: április 30. | Felelős: AM

2.3 Védekezési felhívások

Terület-specifikus védekezési felhívások térképi támogatással, SMS értesítés

Előrejelzési adatok alapján indokolt védekezés!

Határidő: április 30. | AM, Nébih

2.2 Gyakorlati feladatok

Elérhető növényvédőszer-körének bővítése
Integrált védekezési technológiai javaslat
(konvencionális + ökológiai)

Drónos permetezés szabályozásának felülvizsgálata

Határidő: március – május | Nébih

2.4 Vektormonitoring eszközei

Sárga színcsapdák biztosítása (Nébih)
[Célzott előrejelzés a kabóca lárvastádiuma alapján](#)
Jelölőfesték a gyanús tőkék megjelölésére

Határidő: július 1. | Nébih

Megelőzés a szaporítás ellenőrzésével

A megelőzés a legfontosabb: fertőzésmentes, hazai előállítású és tanúsított szaporítóanyag használata mind az új telepítéseknél, mind a felszámolt ültetvények pótlásánál.

Ellenőrzési terv

Hazai szaporítóanyag-előállítók ellenőrzési tervének kidolgozása

Április | Nébih

Mintavételi módszertan

Egységes módszertan kidolgozása az FD vizsgálathoz

Május | Nébih

Fajtaérzékenység

Fajtaérzékenységi vizsgálatok és kísérletek beállítása

2026 vége | Nébih

Kockázatelemzés

Szaporítóanyag-felhasználás kockázatelemzése, külön fókusszal nem hazai anyagra

Május | AM

HWT eljárások és azok eszközigényének biztosítása

A HWT berendezések kiépítéséhez, beszerzéséhez nyújtott támogatási koncepció kidolgozása

Május | AM

A fertőzött tőkék gyors felszámolása



Jogszabályi változás: a teljes ültetvény felszámolására vonatkozó fertőzöttségi küszöbérték 30%-ról 20%-ra csökken

Hatósági kivágtás ellenőrzése

Fertőzött tőkék hatóságilag elrendelt kivágásának és megsemmisítésének ellenőrzése

KH

Drónos visszaellenőrzés

Kivágások visszaellenőrzési folyamatának felülvizsgálata, drónok alkalmazhatóságának vizsgálata

Nébih | ápr. 30.

Eljárások egységesítése

Vármegyei kormányhivatali eljárások egységesítése – útmutató elkészítése és kommunikálása

Nébih | ápr. 30.

Informatikai támogatás

KH eljárások informatikai támogatásának kialakítása – koncepció-alkotás

AM | június

Gazdatájékoztató

Specifikus tájékoztató anyag készítése a gazdák számára a fertőzött tőkék kivágásáról

AM, Nébih, HNT | ápr. 30.

Nem kivágott tőkék

A gazdák által nem kivágott fertőzött tőkék kivágása és megsemmisítése

KH, HNT

Az elhanyagolt ültetvények felszámolása

A nem rendeltetésszerűen művelt ültetvények az FD megjelenésétől függetlenül is komoly problémát jelentenek. **Növény-egészségügyi szempontból nagy kockázatot jelentenek a jól művelt ültetvényekre nézve,** jelentősen rontva azok termésbiztonságát.

Hegyközségi tagok

A HNT feladatkörébe került a hegyközségi tagok nem rendeltetésszerűen művelt szőlőültetvényeinek felszámolása

HNT és hegyközségi választmányok

Nem hegyközségi tagok

A vármegyei KH földhivatali főosztálya az egyedüli illetékes a nem hegyközségi tagok ültetvényeinek kezelésére

VM KH földhivatali terület

Körülhatárolt területek

A vármegyei KH növény- és talajvédelmi osztályai is rendelkeznek illetékességgel

KH NTO (folyamatos)

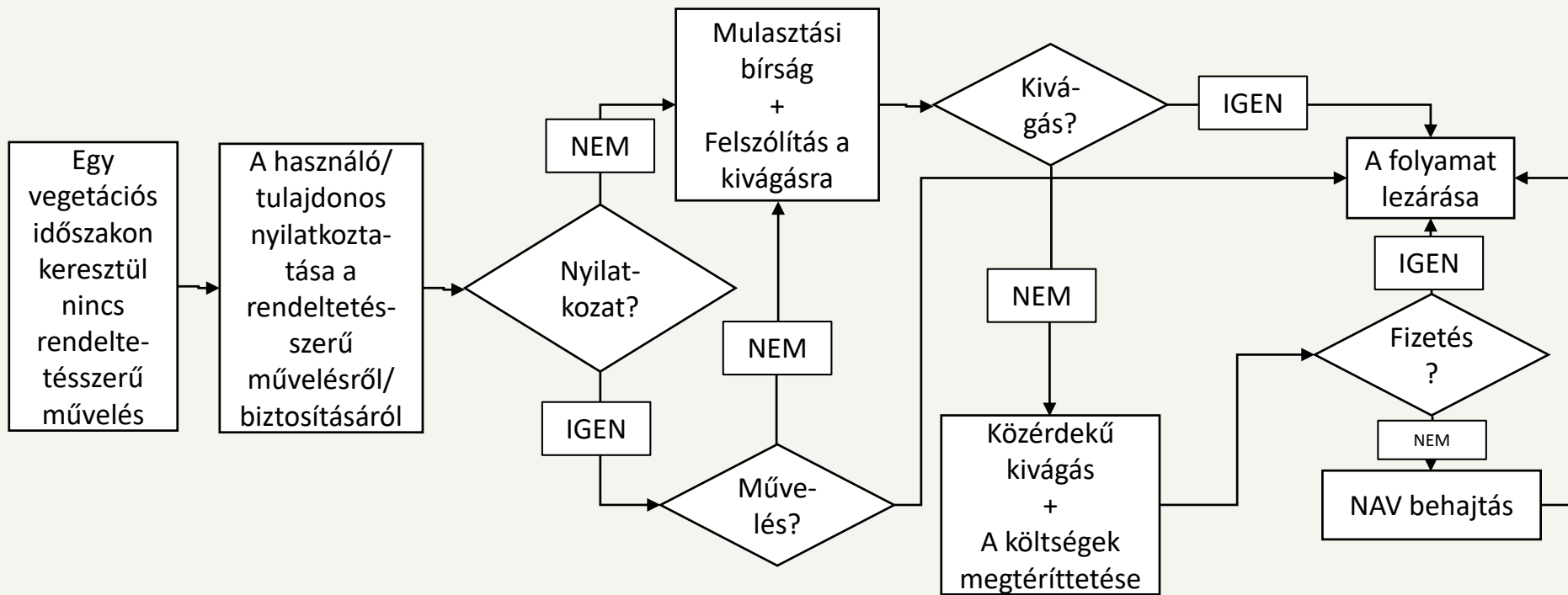
Rendeltetésszerű művelés

BKr. 1. § 19. pont:

rendeltetésszerű művelés: szőlőültetvény olyan művelése, amelynek keretében

- (1) az ültetvény hegyközségi tag használója a gazdasági aktában meghatározott művelésmódnak megfelelő metszést alkalmaz,
a hegyközségi tag, továbbá a hegyközségi tagsággal nem rendelkező ültetvényhasználó, ennek hiányában a tulajdonos elvégzi
- (2) a vegetációs időszaknak megfelelő növényápolási,
- (3) növényvédelmi és
- (4) folyamatos gyomszabályozási munkákat, és
- (5) gondoskodik arról, hogy a szőlőültetvény ne veszélyeztesse a szomszédos szőlőültetvények növénytermelési, növényegészségügyi biztonságát;

Közérdekű kivágás



0. nap

7. nap

14. nap

74. nap

89. nap

Kártalanítás

- Kérelemre indul
- Igazolni kell a hatóságilag elrendeltek teljesítését
- A növényegészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) rendelet az irányadó
- Csak a hatósági felszólításra kivágott tőkék után
- Mértéke: 80% (90%)
- Kihez kell benyújtani? Helyi Korm.hivatal
- Tartalma:
 - Azonosítási adatok
 - A kárta
 - Nyilatko

Egy helyrajzi számról csak egy alkalommal → növényeü. zár idején korlátlan alkalommal (módosítása folyamatban)

MÉG NEM TERMŐRE FORDULT

az újratelepítés
költségei

ápolási költség
(telepítéstől a
megsemmisítésig)

TERMŐRE FORDULT

megsemmisített
termék értéke

az elmaradt
haszon (5 év)

Támogatáspolitikai változtatások

Szerkezetátalakítás

- FD utáni újratelepítés → előny, 75%
- Hároméves moratórium eltörlése

Permetező szer

- megemelt támogatási összeg a körülhatárolt területekre
- adminisztratív könnyítés
- bio/nem bio
- **forrás?**

•Vis maior

- AKG
- ÖKO

EU-s támogatás

- Gazdák közös fellépésére
- Felderítés, monitoring

KÖLTSÉGVETÉSI ÖSSZEFOGLALÓ

Tétel	Összeg
1. lépcső – PCR műszerek (3 helyszín)	39 M Ft
2. lépcső – 3 db mobil laboratórium	273,9 M Ft
Évi üzemeltetési költség	80,8 M Ft/év
ebből dologi költség	31 M Ft/év
ebből személyi költség (5 fő)	49,7 M Ft/év
2025. évi kormányzati forrás (korábbi)	3,8 Mrd Ft

Forrás: állat-, növény és GMO-kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat

FŐ HATÁRIDŐK 2026

- 
- ÁPR. 30.**
 - Védekezés elrendelése
 - Védekezési felhívások egységesítése
 - Fertőzöttségi küszöbérték csökkentése
 - Gazdatájékoztató készítése
 - MÁJ. 15.**
 - Adatbázis-építés befejezése
 - Térinformatikai adatmegosztás
 - Integrált védekezési technológia közzététele
 - JÚN. 15.**
 - Szemlecsoportok szervezésének befejezése és feladatok elindulása
 - JÚL. 1.**
 - Térinformatikai rendszer elkészítése
 - Sárga színcsapdák biztosítása
 - Drónos felvételezések indulása
 - NOV. 1.**
 - Drónos felderítés befejezése
 - Laborkapacitás-fejlesztés befejezése
 - 2026 VÉGE**
 - Fajtaérzékenységi vizsgálatok eredményei

FELELŐSÖK ÉS SZEREPEK

Szervezet	Fő feladatok
Agrárminisztérium (AM)	Jogalkotási feladatok, védekezés elrendelése, kommunikáció, támogatáspolitikai feladatok
Nébih	Drónos felderítés, laboratórium, térinformatika, növényvédőszer-engedélyezés, szaporítóanyag-ellenőrzés
HNT	Szemlecsoportok szervezése, nem rendeltetésszerűen művelt ültetvények felszámolása, kommunikáció
Vármegyei KH	Hatósági felkészítés, védekezési felhívások kiadása, fertőzött tőkék kivágásának ellenőrzése
NAK	Kommunikációs feladatok, gazdák tájékoztatása

FELELŐSÖK ÉS SZEREPEK

GAZDÁK

védekezés
(védekezési felhívások
alapján)

szemlézés

HNT

gazdák megszervezése
(közösségi védekezés)

közérdekű kivágás

egységes és érthető
kommunikáció

ÁLLAM

világos előírások

egységes jogalkalmazás

egységes és érthető
kommunikáció

támogatáspolitiká

KÖZÖS FELLÉPÉS A SZŐLŐ VÉDELMEÉRT

A betegség terjedése minden érintett szereplő közös fellépésével lassítható.

Tudatos termelői hozzáállás + egységes, szigorú hatósági intézkedések